

SESSIÓ 1 / 22-1-22

EXPERIÈNCIA ARTÍSTICA, INTERSECCIONALITAT I EDUCACIÓ

JORNADES DE FORMACIÓ AL PROFESSORAT
DEL TEATRE NACIONAL DE CATALUNYA
II EDICIÓ

BENVINGUES

A LES JORNADES

OBJECTIUS

- GENERAR I COMPARTIR UNA EXPERIÈNCIA ARTÍSTICA
- REFLEXIÓ SOBRE ELS EIXOS DE DIVERSITAT I INTERSECCIONALITAT

analitzar relacions de poder
PRIVILEGI / OPRESSIÓ

COM?

- EXPERIMENTALIÓ EN PRIMERA PERSONA
- ESPECTADORS DE TEATRE → GAUDIR DE L'ART

ORGANITZACIÓ

REFLEXIÓ MATÍ
PROCÉS TARDA
ESPECTADORS VESPRE

← XAVIER
CELA
COORDINADOR

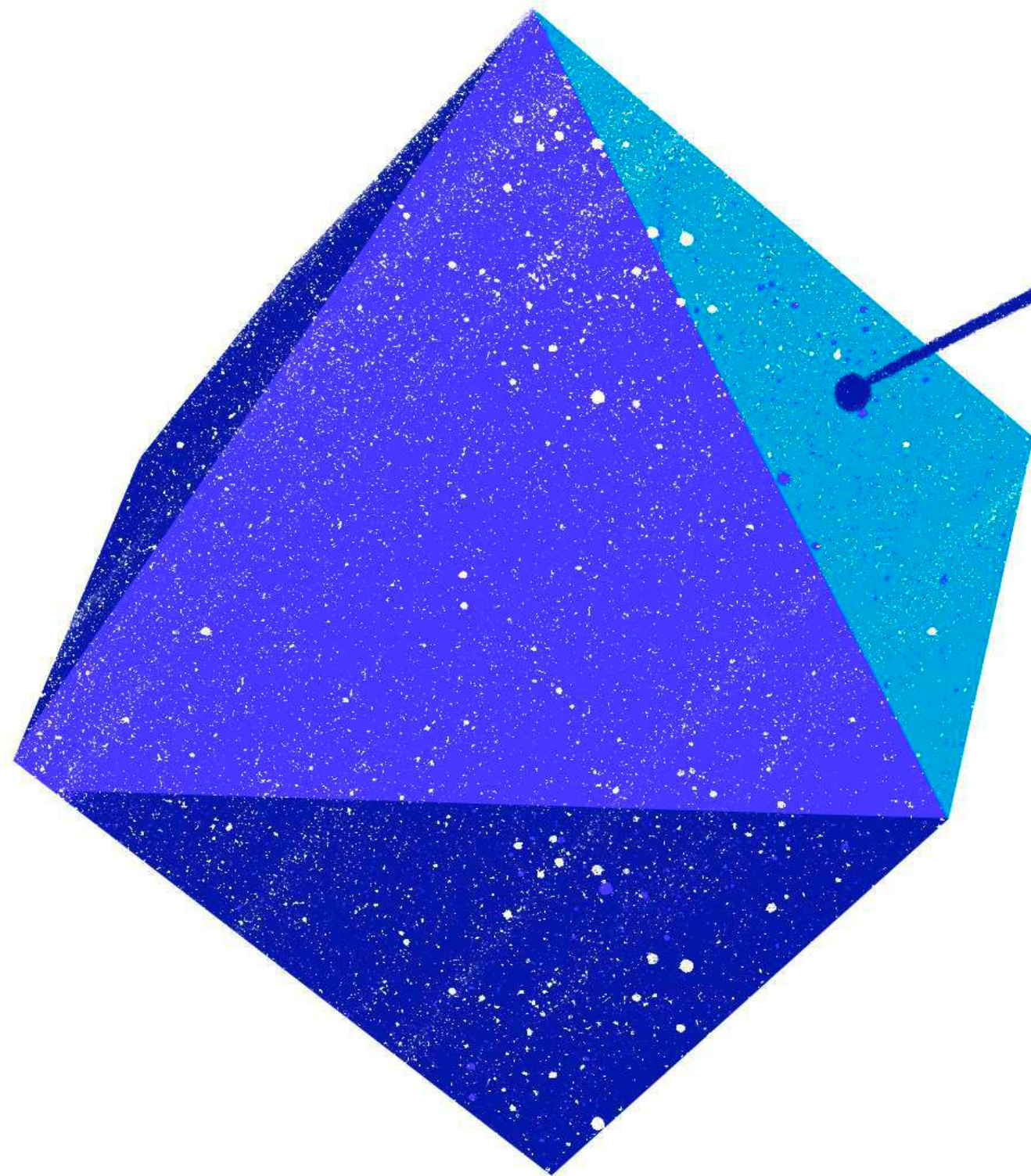
PROGRAMA

1. DECOLONIALITAT, ANTIRACISME I PEDAGOGIES CRÍTIQUES EN CONTEXTOS DIVERSOS. ANYELY MARIN 22/1
2. MOVENT LES EMOLIONS LALI RIBALTA 26/2
3. GÈNERE, TEATRE I PROLESSOS AINHOA ROLA 19/3
4. EN TEMPS PRECARIS, REVOLUCIÓ: TEXT, ARTS ESCÈNIQUES I TEATRE BARBARA MESTANZA 9/4
5. MIRAR ÉS CREAR: PINTURA, ART I VULNERABILITAT FABIANA ROSSAROLA 30/4
6. ANTIRACISME, ART I TECNOLOGIES LUCIA EGAÑA 21/5

CADA TARDA:

L'EXPRESSIÓ ARTÍSTICA EN CONTEXTOS
EDUCATIS RAQUEL LOSLOS/ LAURA
VILA/ TEO PARDO

DECOLONIALITAT
ANTIRACISME I
PEDAGOGIES
CRÍTIQUES
ANYELY MARÍN

CONCEPTES BÀSICS

quan parlem de

DECOLONIALITAT : ANTIRACISME

a què ens referim?

PROCESSOS
VIOLENTS HISTÒRICS
QUE ESTAN EMBOLLALLATS
PER PROCESSOS DE VIOLENCIA
MODERNA ALS QUALS ANOMENEM

RACISME

ORIGEN

QUAN PARLEM D'AQUESTS
TEMES ÉS INEVITABLE
QUE SE'NS DESPERTIN
EMOCIONS

ÉS UN PROBLEMA SOCIAL, HISTÒRIC
POLÍTIC, PEDAGÒGIC... PERÒ TAMBÉ
ENS TOCA L'AFECTIVITAT: LA MANERA
DE VEURE, D'ESLOUTAR, D'ENTENDRE
DE SENTIR... ESTÀ ATRAVESSADA PER
ELEMENTS COLONIALS

DETERMINA
COM MIREM
EL MÓN

AVUI EN DIA ENCARA
ENS TROBEM EN
AQUESTA RELACIÓ
ENTRE PELLBLANCA I
AUTORITAT

EL PRIMER ELEMENT
COLONIAL ÉS LA
TRANSFERÈNCIA DE
LA SOBERANIA A
LA BLANQUITUD
AL S. XVII

L'ESCLAVITUD NO ERA PRÈVIA
AL S. XVII?

SÍ, PERÒ N'HI HAVIA DE BLANCS. HI
HAVIA DISCRIMINACIONS DE "PURESA
DE SANG" PERÒ NO TENIEN UNA
RELACIÓ DIRECTE AMB EL COLOR
DE PELL

← UNA PERSONA
PER SER BLANCA
ABANS DEL 1630
NO TENIA
PRIVILEGIS DE
FACTO.

2 EINES

de les teories decolonials i de les pedagogies crítiques per abordar

EL RACISME A LES AULES

CONTEXTUALITZACIÓ

TOT OBJECTE, CONCEPTE, MATÈRIA,
CONTINGUT... HA DE SER CONTEXTUALITZAT.
SI TEXT VOL DIR TEIXIT, CONTEXT ÉS AMB QUÈ
ESTÀ TEIXIT.

HISTORITZACIÓ

MOSTRAR ELS RECORREGUTS
HISTÒRICS DELS ESDEVENIMENTS,
ELS CONCEPTE, LES IDEES...

hi ha RACISME a les escoles?

SÍ. PERÒ PER QUÈ A VEGADES
COSTA DE VEURE?

1. PERQUÈ A NOSALTRES (ELS QUE VIVIM A L'ESTAT ESPANYOL I COMPARTIM CONTEXT I LLENGUATGE POLÍTIC) SE'NS HA ARRANCAT LA HISTÒRIA DE LA COLONIALITZACIÓ I DE LES FORMES RACISTES.
2. PERQUÈ LA GENT ASSOÏA RACISME AMB VIOLÈNCIA I MALDAT I HEM D'AMPLIAR LA MIRADA I VEURE COM EL RACISME TÉ MOLTES FORMES.

LINK A L'ARTICLE:

<https://www.elsaltodiario.com/educacion/racismo-escuela-asignatura-pendiente>

3 • NO TENIM UN LLENGUATGE POLÍTIC
COMPARTIT PER DIR "AIXÒ QUE ESTÀS FENT
ÉS RAÚSTA".

4 • TENIM UN BUIT DE CONEIXEMENT HISTÒRIC
QUE NO ENS PERMET ENTENDRE CERTES
VIOLÈNCIES

↓
L'ORIGEN?

la transfeirencia de
soberania a la blanquitud
també és una transfeirencia
de poder epistemològic

↓
• QUI DIU QUE EL CONEIXEMENT QUE TENIM
ÉS EL VÀLID.

• QUI DIU QUE L'EXPERIÈNCIA QUE ESTIC
SENTINT ÉS VÀLIDA?

TORN OBERT

QUÈ TÉ A VEURE EL RAÏSME AMB L'ESCOLA?

TOT I QUE HI HABI UN DISCURS DE TOLERÀNCIA, EL CURRÍCULUM ESTÀ CONSTRUÏT DES DE LA BLANQUITAT

PER QUÈ TOTS ELS MESTRES SOM BLANCS?

HI HA UNS ELEMENTS QUE TENEN A VEURE AMB EL RAÏSME DINS DE LA INSTITUCIÓ.

A MI EM VE LA PARAULA HIPOCRESIA. FEM MOLTES ACTIVITATS, PERÒ A L'ESCOLA ÉS DIFÍCIL DE DETECTAR

A MI EM VE AL CAP LA MIRADA DELS DOLENTS: QUAN PRESSUPOSEM UN NIVELL MÉS BAIX ACADÈMIC QUAN "VENEN DE FORA".

3 CREENCES SOBRE EL RACISME

EL RACISME ÉS COSA DEL PASSAT.

NO! EL RACISME ÉS ACUMULATIU I
ARA ESTAN SORBINT NOVES FORMES
DE RACISME QUE BEUEN DEL PASSAT

EL RACISME ÉS UNA IDEOLOGIA INDIVIDUAL
I ASOLIAL.

NO! CLAR QUE HI HA GENT RACISTA QUE DISTRIBUEIX
CONDUCTES RACISTES, PERÒ L'ESTRUCTURA DE
LA INSTITUCIÓ ÉS RACISTA. I D'AQUI ÉS
D'ON NEIXEN LES POLÍTIQUES RACISTES.

ELS PROBLEMES RACIALS SÓN
UN PROBLEMA DE "GESTIÓ DE LA
DIVERSITAT".

LA MANERA COM EUROPA HA
DISTRET L'ATENCIÓ DEL RACISME
HA ESTAT INVENTANT LA NOU
DE MULTICULTURALITAT/
INTERCULTURALITAT

PARLEM

D'INTERCULTURALITAT

O PER QUÈ AQUEST FESTIVAL DE CULTURES AMB
EL QUE ES PRETÉN ABORDAR EL TEMA DEL RACISME ÉS
SUMMAMENT PERILLÓS

D'ON NEIX EL CONCEPTE?

- MULTICULTURALITAT

↳ GENERA BARRIS SEGREGATS → COMUNITATS RACIALITZADES
FORTES

- INTERCULTURALITAT

↳ TRENCAR LES COMUNITATS RACIALITZADES I PENETRAR-LES
AMB LA IDEA QUE "NO POT HAVER GRUPS HOMOGENIS (EXCEPTE
SI SÓN BLANCS)

LA INTERCULTURALITAT...

- ÉS UNA MANERA DE GESTIONAR LA DIVERSITAT PER TAL QUE ELS ADULTS SE SENTIN BÉ, NO ESTÀ ENFOCADA ALS NENS RACIALITZATS.

- SORGEIX DEL LLenguatge NEOLIBERAL EUROPEU

- NO ÉS UNA EINA, ENS DESARMA: INTERCULTURALITAT NO ENS PERMET TENIR ARGUMENTS

PREGUNTES

A FER-SE ABANS DE TREBALLAR UNA
ACTIVITAT "INTERCULTURAL" A L'AULA.

AIXO QUE ESTA PASSANT
ÉS VIOLENT?

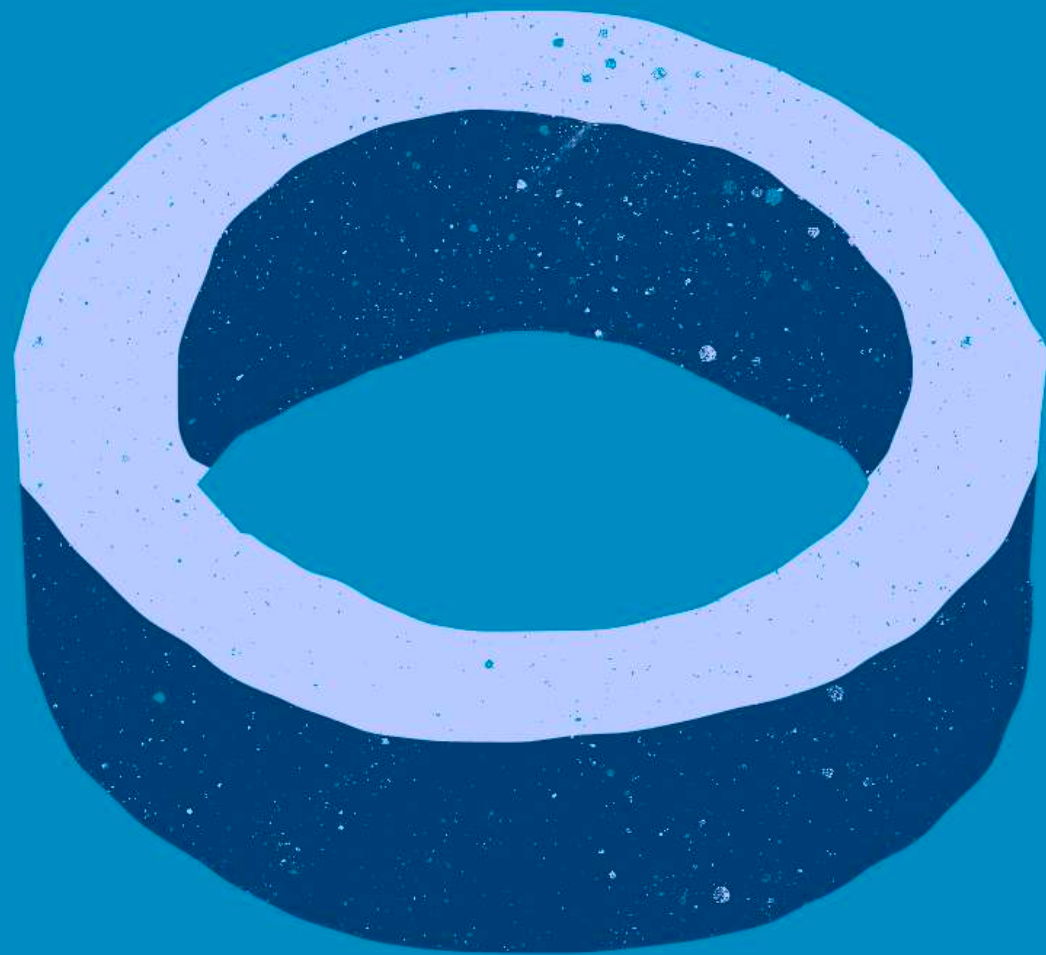
POT GENERAR
VIOLENCIA?

AIXO QUE ESTIC VOLENT FER PER
GESTIONAR LA DIVERSITAT A
L'AULA, ESTÀ SALVAGUARDANT
ELS QUE PODRIEN PATIR
RACISME O ELS ESTÀ HIPERVI-
SIBILITZANT NEGATIVAMENT?

QUI HI HA
AL CENTRE
DE L'ACTIVI-
TAT?

cal descentrar el centre

Forar-hi qui sempre és als marges

RACISME CONTEMPORANI

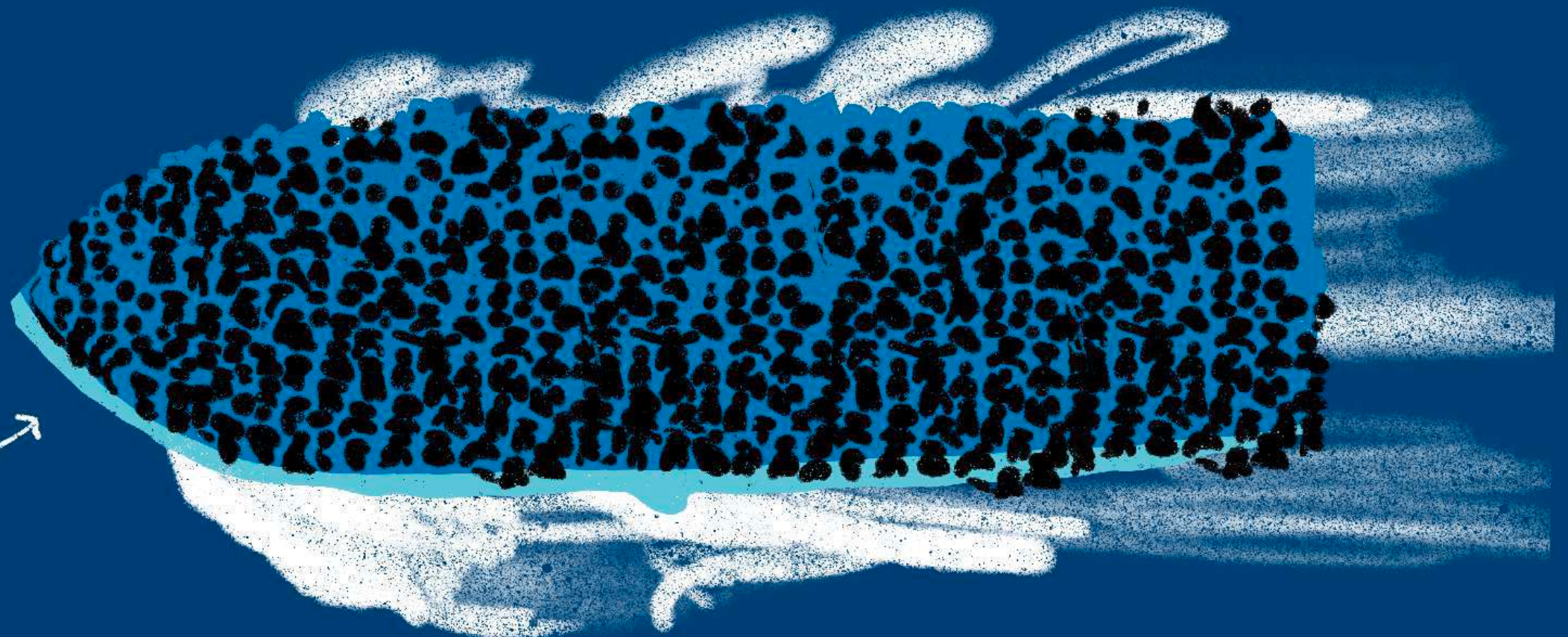
OPERA A TRAVÉS DE LA INDIFERÈNCIA

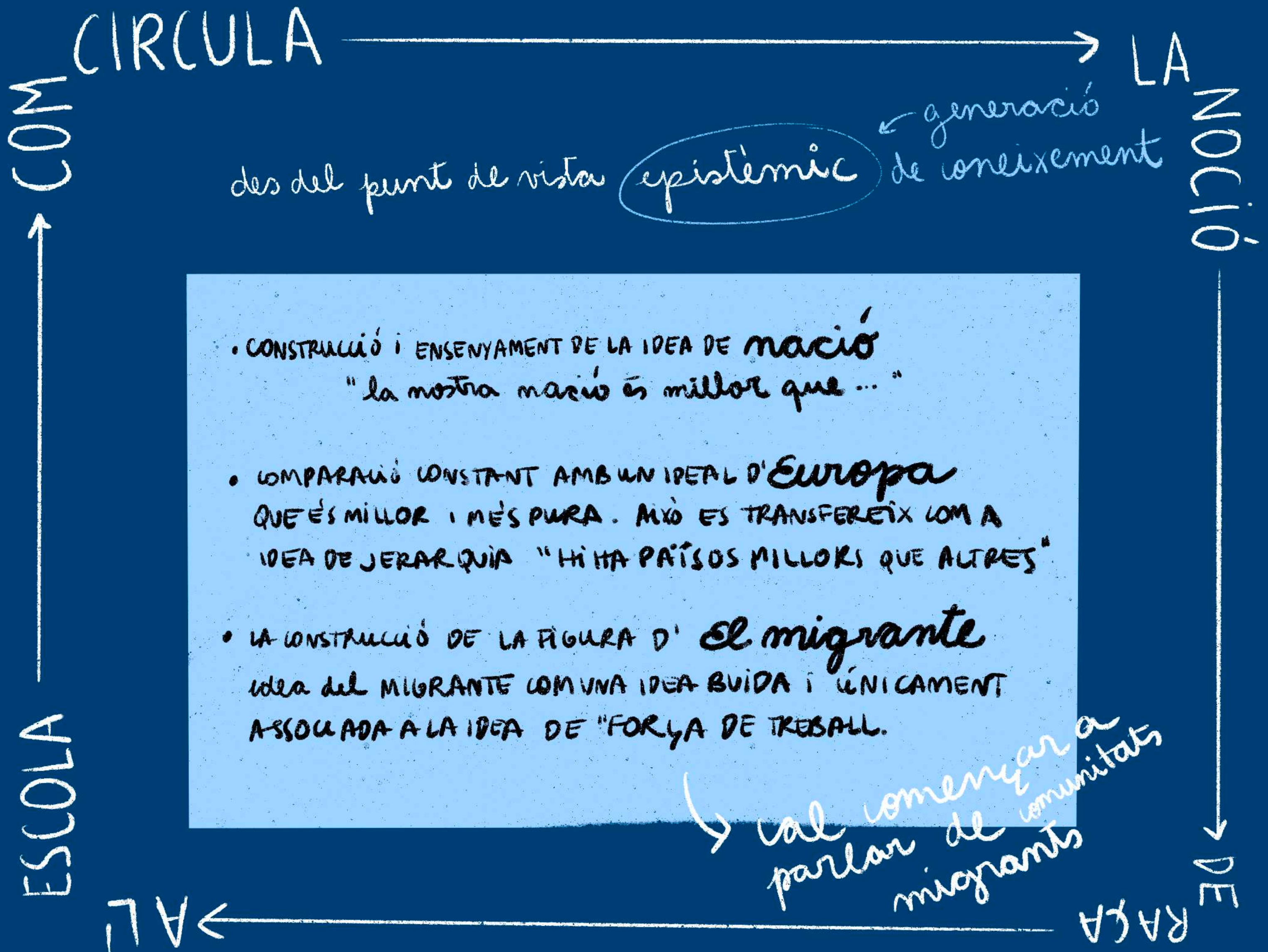
ÉS A DIR, QUE CERT PATIMENT, POBRESA, ABÚS,
RESULTA NATURAL, PLAUSIBLE, COHERENT DES
DEL PUNT DE VISTA EUROCENTRIC.

COM PER EXEMPLE
EL SISTEMA DE CONTROL
MIGRATORI:

la nostra
afectivitat
està atroïnada
pel racisme

RECOMANACIÓ BIBLIOGRÀFICA

- LOS CONDENADOS
DE LA TIERRA

de FRANTZ

↑ FANON

idea bàsica:

POSAR A TREBALLAR ELS
NOSTRES PRIVILEGIS
EUROPEUS DE MANERA
CRÍTICA

- LA PROMESA DE LA
FELICIDAD

de SARA AHMED

algunes propostes

AGAFAR UNA TRADICIÓ HISTÒRICA

• CONTEXTUALITZAR-LA i HISTORITZAR-LA

POSAR EN
QÜESTIÓ LA
PRÒPIA
CULTURA

PER EXEMPLE
EL
BLACK
FACE

PER EXEMPLE
EL DÍA DE LA
HISPANITAT

LES IDEES DE
TRADICIÓ i
NACIÓ SÓN PERFECTES
PER TREBALLAR
ANTIRACISME

6 claus per un currículum antirracista

ACOMPANYAMENT
FORMACIÓ
IDENTITÀRIA

SER - ENTRE -

AMPLIFICACIÓ
DE LA VEU DELS GRUPS
MINORITZATS

PLURLINGÜISME

CONTEMPORANEITAT
VS EXOTITZACIÓ

DIVERSITAT
RELIGIOSA I
SENTIT COMUNITARI
DE LES RELIGIONS I
PRÀCTIQUES DE FE

HISTORITZACIÓ
I CONTEXTUALITZACIÓ

TORN OBERT

CATALUNYA ÉS UNA POBLACIÓ CREADA A PARTIR DE LA MIGRACIÓ, AIXÒ JA VA PASSAR. I DE LOP, SÓM AL 2022 I ELS FILLS DELS FILLS DELS QUI REBIEN AQUEST TRACTE ARA L'EXERCIEIXEN I REPRODUÏXEN MODELS SIMILARS

SÍ! LES CADENES DE VIOLENCIA ES REPRODUÏXEN.

EL QUE HA DE CANVIAR ÉS LA COMPRENSIÓ ÀMPLIA DE PER ON ESTÀ PASSANT EL RAÏSME EN DETERMINADES SITUACIONS.

EL RAÏSME NO TÉ A VEURE AMB LA MALDAT: HI HA RAÏSTES BONS I RAÏSTES DOLENTS. ELS DOS SÓN RAÏSTES.

LES PERSONES A L'ESCOLA QUE REBEN RAÏSME SOCIAL, NO SE'LS OFEREIXEN EINES EPISTÈMIQUES QUE LI SERVEIXIN PER CONTESTAR AL RAÏSME SIMBÒLIC

AQUÍ ES TRACTA EL TEMA 0

- COM ESTEREOTIPS
- COM GESTIÓ DE DIVERSITAT

PERÒ NO S'ABORDA LA VIOLENCIA
RAIAL

En trobem davant
una IGNORÀNCIA
PRODUÏDA

RECOMANACIÓ
LIBRE:
NEGREROS Y
ESCLAVOS

NO HI HA UNA FEINA CRÍTICA D'HISTORITZACIÓ
DEL NOSTRE ONEIXEMENT: ACTITUOS RAÏSTES
I SI TÉ UN INICI, UN ORIGEN, POT TENIR UN FINAL

SXVII: INICI RAÏSME

SXXI: FI?

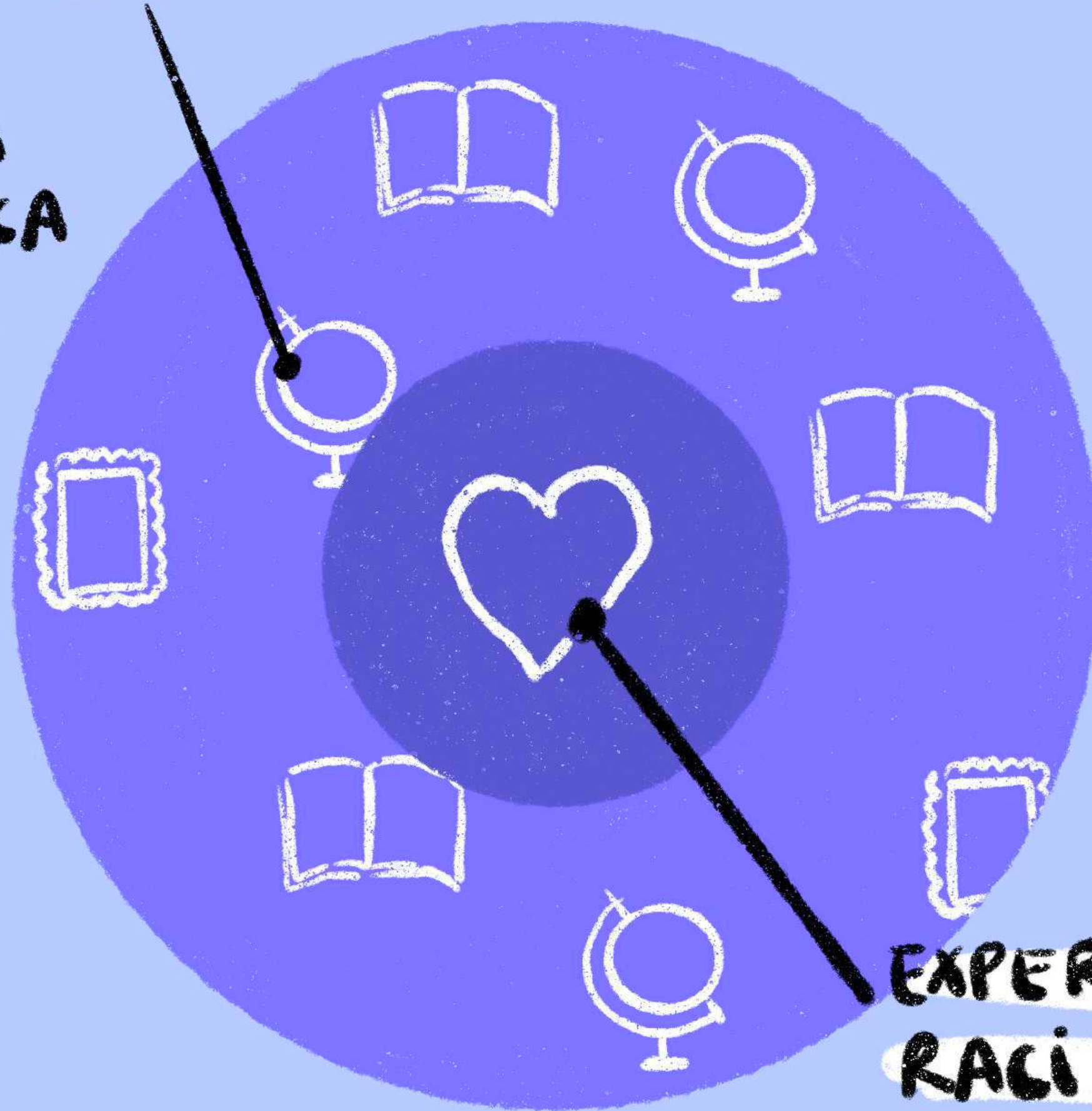

RECOMANACIÓ PERFIL
INSTAGRAM @HIJADEINMIGRANTES

EXPERIÈNCIA RACISTA

- SIMBÒLICA
- EPISTÈMICA
- POLÍTICA

↑
començar
a treballar
aquí.

EXPERIÈNCIA
RACISTA
INTERPERSONAL

QUAN SENTIU QUEIXES QUE SEMBLIN
RACISTES, ATEN CIÓ! SEGURAMENT
É'S RACISME.

LA FRAGILITAT BLANCA

LA CULPA BLANCA
AGafa EL MONOPOLI
DE LA CONVERSA

QUAN EL COMENCEN
A VEURE APAREIX:
LA CULPA

LA NEGACIÓ
DE L'EXISTÈNCIA
DEL RAÏSME PER
PART DELS QUE NO
EL PATEIXEN

LA CULTURA DEL DISCURS ONG

FILTRA ELS PRIVILEGIS
BLANCS AL SISTEMA
EDUCATIU

SI ET SITUES COM A
SALVADOR SITUES
L'ALTRE EN SITUACIÓ
DE MISERIBILITAT

SALVACIONISME BLANC

QUI HA EXPLICAT
LA HISTÒRIA?

QUI GENERA EL
LONEIXEMENT

TEORIA DECOLONIAL

TORN OBERT

COM ACOMPANYAR UN
ADOLESCENT RACIALITZAT?

SOVINT NO TENIM LES
EINES PER ABORDAR
LES SITUACIONS
RACISTES

AMB LA MIRADA
INTERSECCIONAL PRESENT:
ENTENDRE ELS NOSTRES
ALUMNES EN CONTEXT.
MOLTES DE LES VULNERABILITATS
VENEN D'AQUEST "NO SER IGUALS" ENLARA
QUE ET TRACTIN IGUAL

ÉS CURIÓS EL NOM "ESCOLES D'ALTA COMPLEXITAT"
QUAN LA REALITAT ÉS QUE SÓN ESCOLES AMB
ALUMNAT DE MÚLTIPLES ORÍGENS

DESNATURALITZAR EL RACISME
A TRAVÉS DE NOVES NARRATIVES

TRANSFORMAR LA INCOMODITAT

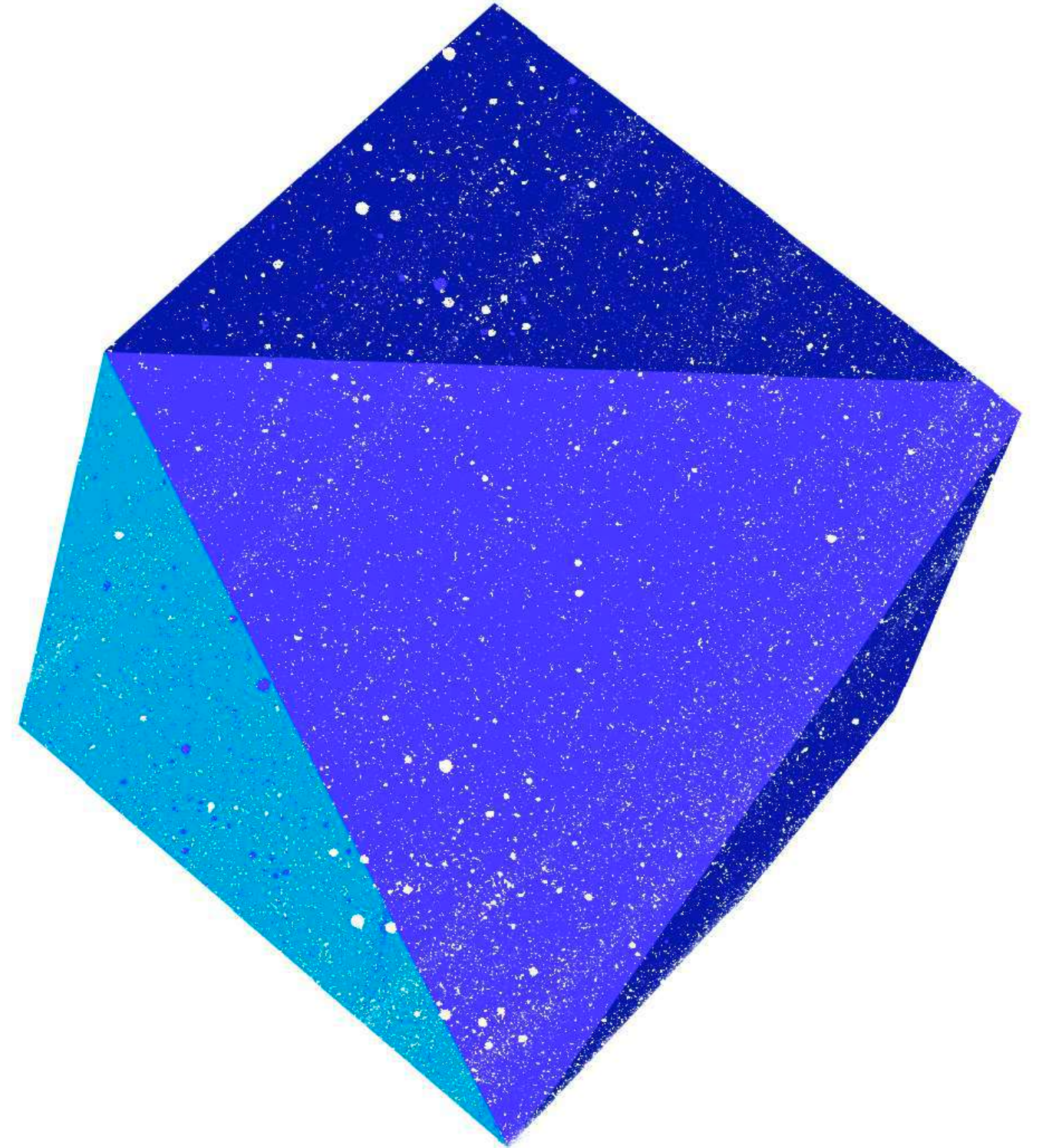

EN ACCIÓ

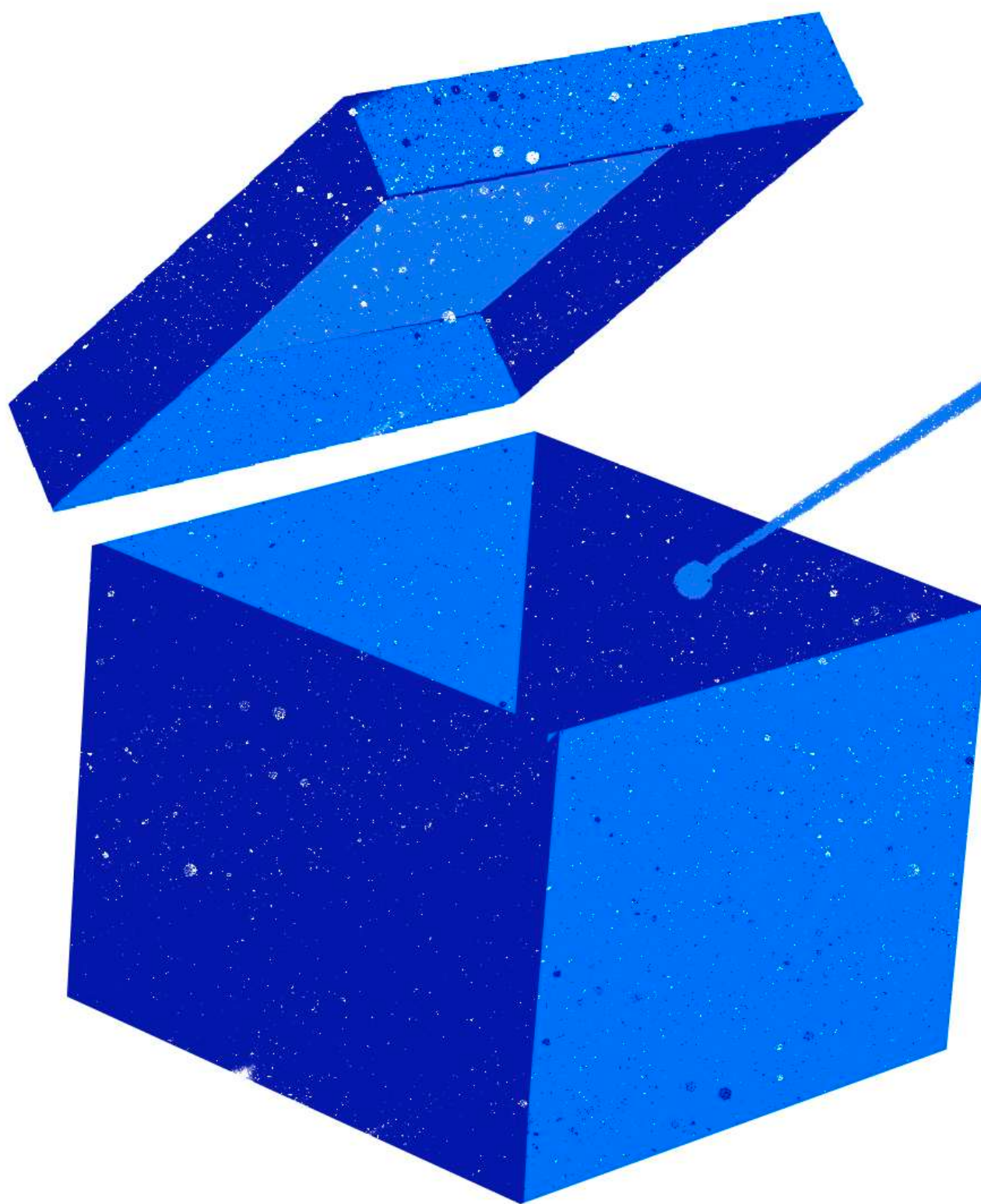

PROGRAMA EDUCATIU ISOLIAL

SÒNIA CAMACHO
scamacho@tnc.cat

UNA RELATORIA DE CLÀUDIA BARBERÀ

CAIXA D'EINES 1

L'EXPRESSIÓ ARTÍSTICA
EN CONTEXTOS EDUCATius
DIVERSOS

RAQUEL LOSCOS i
TED PARDO

ENTRADA

1

ESTIRAR EL COS AL TERRA

[https://open.spotify.com/track/
3Kmdla5lFEK2lLuCnXMS0Z?si=cf4fb5357ba04e2c](https://open.spotify.com/track/3Kmdla5lFEK2lLuCnXMS0Z?si=cf4fb5357ba04e2c)

2

MASSATGE FACIAL REENERGITZACIÓ

[https://open.spotify.com/track/
6MpEzfmSf6wUe1uLkMyBL7?si=1e62270ba2cd4ff3](https://open.spotify.com/track/6MpEzfmSf6wUe1uLkMyBL7?si=1e62270ba2cd4ff3)

CONNECTAR

TRIEM UNA PERSONA I
COPIEM ELS
MOVIMENTS
COREOGRAFIA DE
LA CÒPIA

PRESENTACIÓ

AUTORETRAT EN
UN MINUT I MIG
QUE EXPLIQUI QUI
SOU EN AQUEST
INSTANT.
I POSEU-LI UN TÍTOL!

APROFUNDIM

DINÀMICA 1

FEM UNA DEFINICIÓ
COMPARTIDA DE LA
PARAULA **PODER**
JUGANT A LA FRASE
MALEÏDA.

- NO REPETIREM LA PARAULA,
NOMÉS SEGUIREM LA FRASE.
- QUAN ENS TREPI TGEM TORNEM
A COMENÇAR I PODEM ANAR PEL
MATEIX CAMÍ O PER UN ALTRE
- QUAN CONSIDEREM QUE LA FRASE ESTÀ
ACABADA PODEM DIR "PUNT".

OPRESSIÓ
AUTORITAT
DESIGUALTAT
MANIPULACIÓ
ABÚS
EXIGIR
EGO

EGOCEN-
TRISME
EMPODERA-
MENT

QUINES DEFINICIIONS
US QUADREN MÉS?
QUINES PARAULES
TROBEM A FALTAR
EN AQUESTES
DEFINICIIONS?

- AQUESTA DINÀMICA ENS PERMET REFLEXIONAR
SOBRE LES DINÀMIQUES DE GRUP I LLEGIR COM
CIRCULA EL PODER EN EL GRUP.

EL QUE ÉS RELLEVANT ÉS EL QUE PASSA MENTRE
BUSQUEM LA DEFINICIÓ: QUI PARLA MÉS? QUI OCUPA
MÉS ESPAI?

APROFUNDIM

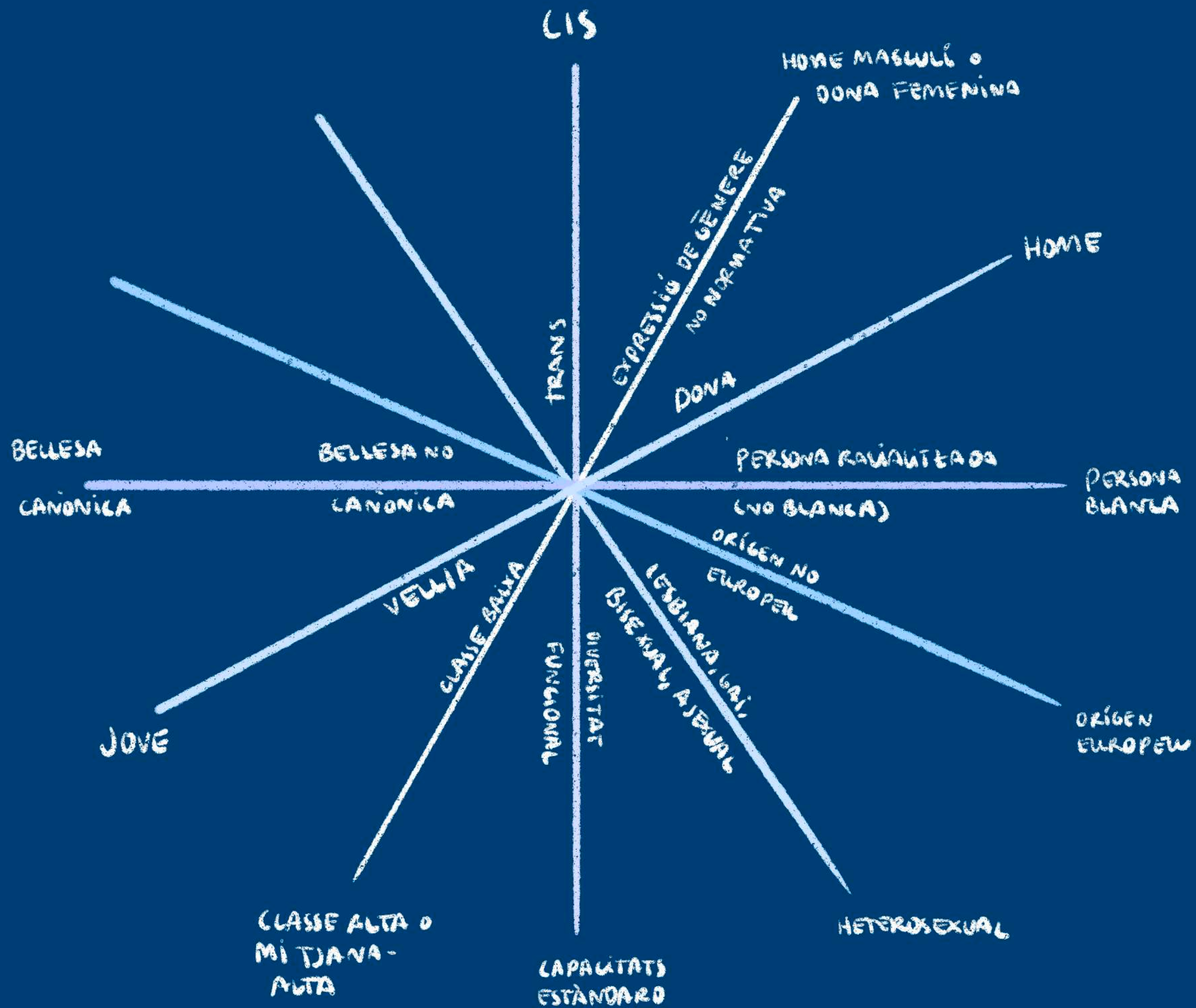
DINÀMICA 2

L'ESTRELLA DELS PRIVILEGIS.

DINÀMICA INDIVIDUAL,
ÉS UNA REFLEXIÓ
INDIVIDUAL

- UNA ESTRELLA AMB DIFERENTS EIXOS:
EN ELS EXTREMS TROBEM ELS PRIVILEGIS
I A L'INTERIOR, EXPERIÈNCIA DE MÉS OPRESSIÓ.
- MARCAR, EN CADA EIX, ON ENS UBIQUEM
- UNIR ELS PUNTS
- LA SUPERFÍCIE QUE ENS QUEDA ÉS UN INDICADOR
DE L'ESPAI DE PRIVILEGI QUE OUPEM

REFLEXIÓ DE LA DINÀMICA

(EL QUE COMPARTIM SON LES REFLEXIONS,
NO LES ESTRELLES)

COM QUE ÉS UNA DINÀMICA QUE VOLEM REFLEXIONAR
SOBRE SITUACIONS DE PRIVILEGI, QUE CREIEM,
QUE LA DINÀMICA ET DEMANA PARLAR COM ET SENTIS
COM EL MÓN ET LLEGEIX?

AQUEST ÉS EL DEBAT EXPERIÈNCIA VS IDENTITAT

↓
a vegades les nostres
experiències sobrepassen
la nostra identitat

↓
"com em
sento"

DE QUÈ PARLEM QUAN PARLEM DE

PRIVILEGI?

QUAN PARLEM DE PRIVILEGIS EN TERMES DE PODER

ABORDEM EL CONCEPTE NO COM A SINÒNIM DE "SORT",

SINÓ COM A AVANTATGE SOCIAL

ELS PRIVILEGIS NO SON COSES QUE "JO TINC"
O "JO EM TREC", COSES SOBRE LES QUE JO
PUC DECIDIR

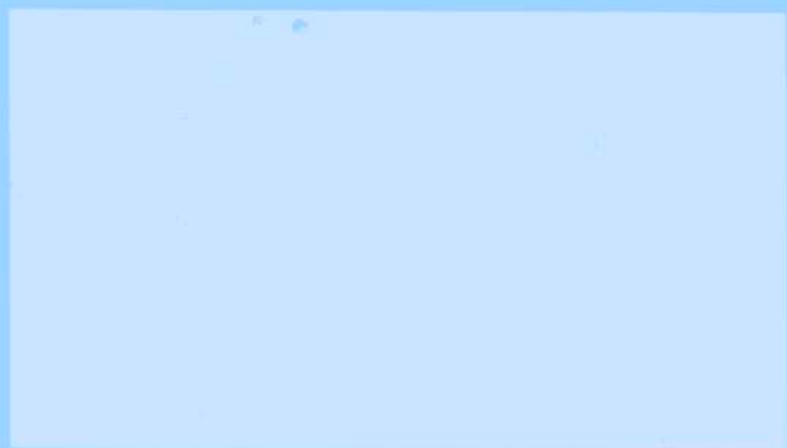
SÓN **QÜESTIONS ESTRUCTURALS** QUE EL
MÓN ON VIVIM ENS DONA PER LA CARACTERÍSTIQUES
QUE NO HEM TRIAT.

APROFUNDIM

DINÀMICA 3

EL BARÒMETRE

ENS SITUEM EN L'ESPAI
D'ACORD O EN DESACORD
A DIFERENTS AFIRMACIONS

"LES NOIES LLATINES TENEN RITME"

"SEMPRE ÉS UN BON MOMENT PER PARLAR
DE LA REGLA COM A PROLÉS NATURAL DE LES
DONES"

"A INFANTIL, LES FAMÍLIES AMB MÉS PODER
ADQUISITIU EXPOSEN MENYS ELS SEUS INFANTS
A LES PANTALLES"

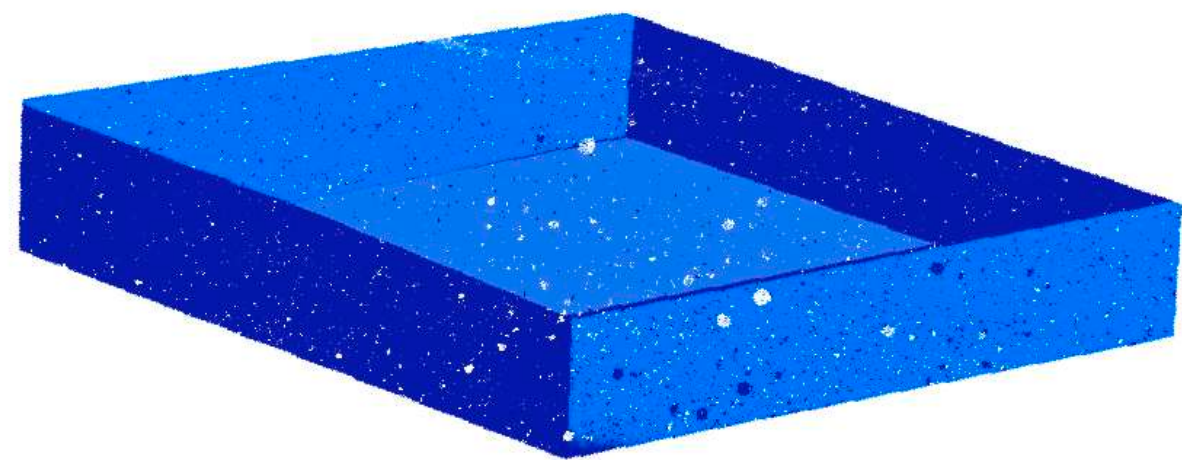
"LES NOIES D'INSTITUTS DE BARRIS PERIFÈRICS
SOLEN PERDRE LA VIRGINITAT ABANS"

"ELS CATALANS NO SABEN RAPEJAR"

SERVEI EDUCATIU
I SOCIAL DEL TNC

SÒNIA LAMACHO
SLAMACHO@TNC.LAT

UNA RELATÒRIA DE CLÀUDIA BARBERÀ